

آداب و فضیلت زیارت

زیارت امام رضا (ع)

زیارت امین اله

زیارت جامعه کبیره

دعای بعد از زیارت امام رضا (ع)

زیارت عاشورا

نشر شاهد

۱۳۷۹

زیارتنامه حضرت امام رضا علیه السلام همراه با:
آداب و فضیلت زیارت، زیارت امین الله،.../
گردآوری و تدوین معاونت پژوهش و تبلیغات بنیاد شهید انقلاب اسلامی -
تهران: بنیاد
شهید انقلاب اسلامی، نشر شاهد، ۱۳۷۹.
ده، ۱۰۳ ص.

ISBN: 964- 6489 - 23 - 0 ریال: ۲۸۰۰

فهرستتویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ - 203. -- زیارتنامه ها. ۲.
زیارتنامه ها. ۳. دعاها.

الف. بنیاد شهید انقلاب اسلامی. نشر شاهد. ب. عنوان: زیارتنامه حضرت
امام رضا
علیه السلام همراه با: آداب و فضیلت زیارت، زیارت امین الله، زیارت
جامعه، زیارت عاشورا.

۹۱۴ ز / ۲۷۱ BP ۲۹۷/۷۷۷

کتابخانه ملی ایران ۱۱۹۰ - ۷۹ م

زیارتنامه حضرت امام رضا علیه السلام
به سعی و اهتمام: نشر شاهد

ناشر: نشر شاهد - معاونت پژوهش و تبلیغات بنیاد شهید انقلاب اسلامی
حروفچینی: نشر شاهد

لیتوگرافی و چاپ: چاپخانه سازمان فرهنگی سیاحتی کوثر

نوبت چاپ: سوم - ۱۳۷۹

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

شابك: ۰ - ۲۳ - ۶۴۸۹ - ۹۶۴ - 0 ISBN: 964 - 6489 - 23 - 0

نشانی: تهران، خ آیت ا... طالقانی، تقاطع خیابان شهید سیدعباس

موسوی (فرصت)، جنب موزه شهدا، معاونت پژوهش و تبلیغات بنیاد

شهید انقلاب اسلامی نشر شاهد. تلفن: ۷-۸۳۰۷۲۴۶ نامبر: ۸۳۰۷۹۷۵

فهرست

مقدمه

- سخنی با زائران ... ۹
- زیارت امام رضا(ع) ... ۱۱
- آداب زیارت امام رضا(ع) ... ۱۳
- اذن دخول ... ۱۶
- کیفیت زیارت امام رضا(ع) ... ۲۱
- جامعه رَضَوِيَّه ... ۳۹
- زیارت امین الله ... ۴۲

-۶-

- زیارت جامعه کبیره ... ۴۸
- دعای بعد از زیارت ... ۷۶
- زیارت وداع ... ۸۶
- زیارت عاشورا ... ۸۷
- حدیث کساء ... ۱۰۵

مقدمه

سخنی با زائران

مقصود زیارت

زیارت امام رضا علیه السلام ارواحنا فداه، یعنی شرفیاب شدن خدمت آن حضرت و سلام عرضه داشتن - کسی که به آن آستان قدس شرفیاب شد و سلامی به حضور مقدسش عرض کرد، زیارت محقق می شود.

بدانیم! زندگی تکرار دیروز نیست، یافتن امروز است و اندیشیدن برای فردای بهتر. آنان که می ایستند و به گذشته خود افسوس می خورند و برای آینده خیال می بافند، بزرگترین سرمایه هستی را از کف می دهند، زیرا نمی دانند که چگونه باید زندگی کرد و چگونه می توان خویشتن را از هیاهوی پر آشوب دنیای اطراف رهانید. باید در گذشته به دیده عبرت نگریست و برای آینده زیست. اما نه به بهای از دست دادن زمان حاضر و حال.

زیارت امام معصوم (علیه السلام)، فرصت مناسبی است تا انسان در خویشتن درنگ کند. برای وقوف به آگاهی و رویارویی با «خود». به دنبال همین معناست که آدمی به تحولی بزرگ از درون نائل می شود و هرگز خویش را در آفرینش رها شده و پوچ و مأیوس نمی انگارد که وجود «خویشتن» را در پرتو این انوار مطهر، شفاف و حاضر می یابد و در همه حال، پروردگار بلندمرتبه را ناظر می بیند.

چگونه می شود بدون عبور از کوچه های لطف و مهربانی اهل بیت به خانه صمیمیت این بزرگواران راه گشود. چگونه می شود با کوله باری از شرم و گناه به بارگاه جود و کرمشان راه یافت.

چگونه می شود جرعه نوش چشمه های زلال معرفت نبود و دیده بر دیدارشان افکند.

نه! نمی شود. زیارت، دیدار یار است و نجوا با دلدار، زیارت شنیدن است و خواندن (پرون مقامی و یسمعون کلامی و یردون سلامی) اینک که توفیق رفیق زندگی شده است، بیائیم تا بر بال خاطره های

جاودانه تاریخ و بر بلندای دشت آلاله های عاشق، سفر کنیم و با یاد شهیدان گلگون کفن، در حریم امن الهی راه یابیم.

در اینجا لازم می دانیم از حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای رحیمیان نماینده محترم مقام معظم رهبری مدظله العالی و ریاست بنیاد شهید انقلاب اسلامی که ما را در تهیه و تنظیم این مجموعه راهنمایی و همراهی نمودند و خوشنویسی جلد و تیترهای اصلی را با خط زیبایشان انجام دادند، تشکر کنیم و امیدواریم با جلب رضایت خانواده های معظم و دیگر زائران معزز حضرت ثامن الحج علیه السلام مشمول دعای خیر آنان قرار گیریم انشاءالله.

زیارتان قبول
نشر شاهد

آداب سفر

در آداب سفر و دعاهای مربوط به آن از قول امامان معصوم علیهم السلام، احادیث بسیاری در کتب معتبر ادعیه و اذکار روایت شده است که در اینجا به چند نکته بسنده می کنیم:

۱- سفر خود را با نام خدا و ذکر بسم الله شروع کنید.
۲- همواره از نفقه و مخارج سفر کاملاً نگهداری نمایید.
۳- در طول سفر با کسانی هم نشین و هم صحبت باشید که انفا می کنند.

۴- در مدت مسافرت، سعی کنید برای رفع مشکلات همسفران خود همت گمارید و رنج سفر را به دوش عده ای خاص نیاندازید، زیرا عدم همکاری و توقعات بی جا، نه تنها همسفران را آزرده خاطر می سازد که ممکن است واکنش متقابلی را به همراه آورد.

روایت شده است که حضرت زین العابدین (ع) تلاش می کرد با کسانی همسفر شود که او را نشناسند، تا بدین وسیله بتواند خدمات بیشتری را در حق همراهان خود انجام دهد.

نقل است که روزی رسول خدا (ص) با جمعی از صحابه سفر نمود. خواستند گوسفندی را بکشند، هرکسی مسوولیت کاری را پذیرفت. یکی کشتن گوسفند را و دیگری کندن پوستش را و شخصی

هم پختن آن را بعهده گرفت. نبی اکرم(ص) نیز فرمود: «جمع آوری هیزمش را هم به من واگذار کنید».

صحابه، مانع شدند ولی پیامبر(ص) فرمود: «می دانم شما این کار را خواهید کرد، ولی برای من سخت است که احساس کنم تفاوتی با شما دارم، زیرا پروردگار از بنده ای که خودش را برتر از دوستانش می بیند کراهت دارد».

پس با حسن همکاری در دوران کوتاه سفر، دوستی های خود را استمرار بخشید.

۵- در برابر ناملایمات و کمبودها صبوری کنید.

۶- در انجام نمازهای فریضه (واجب) دقت و محافظت نمایید. سعی کنید حدالمقدور در اول وقت نماز خود را به جا آورید تا دچار مشکلات سفر، از قبیل تنگی وقت، عدم دسترسی به آب و نجاست بدن و جامه و... نشوید.

۷- بهتر است بعد از نمازهای شکسته خود (نماز ظهر، عصر و عشا) سی مرتبه «سبحان الله والحمد لله ولااله الاالله و الله اکبر» را قرائت نمایید.

آداب زیارت

شایسته است که زوار عزیز و محترم امام رضا علیه السلام این آداب را مراعات کنند که موجب قرب بیشتر و تعظیم و تجلیل آن حضرت می باشد:

۱- پیش از سفر زیارت غسل کند - بهتر است برای هر امامی، غسل مجزا نماید و دعای مربوط به آن را که در آغاز زیارت وارث آمده است، تلاوت کند.

۲- طهارت را در همه حال رعایت کند - با وضو باشد .

۳- جامه پاکیزه و زیننده بپوشد - شایسته تر آنکه لباس سفید رنگ اختیار کند .

۴- به غیر از زیارت سیدالشهدا(ع) در زیارت دیگر ائمه، خود را خوشبو و معطر کند - البته حدود شرع مقدس در خصوص بانوان باید

رعایت شود.

۵ - در وقت رفتن به بارگاه مقدسه، گامهای خود را شمرده و کوتاه بردارد و با وقار و آرامش حرکت کند و سر به زیر اندازد و به اطراف توجه نکند.

۶- در مسیر رفتن به حرم مطهر، به ذکر تکبیر، تسبیح، تهلیل، حمد و ستایش و صلوات بر محمد و آل محمد (ص) مراقبت و مداومت کند.

۷- چون به حرم شریف می رسد، بایستد و از صاحب حرم، برای ورود به آستانه آن، اجازه بگیرد (اذن دخول). و با این باور که، امام، کلام و سلام او را می شنود و پاسخ می دهد، از همان آغاز، برای رقت قلب خویش و خضوع و دل شکستگی خاطر، استعانت بجوید. و کسب معرفت و درك عظمت و جلالت آن حضرت را طلب کند. به گناهان درونی و بیرونی خود و ستمهایی که بر حق خود و اطرافیانش انجام داده است، بیانید و در محبت و لطف آن امام بر احوالات شیعیانش، تفکر کند و در تمام این لحظات - از لحظه ورود تا خروج از حرم - ذکر استغفار و توبه بر زبان جاری نماید.

۸- چون در حرم داخل می شود - همانند مسجد - پای راست خود را مقدم گذارد و چون خارج می شود، پای چپ را پیش نهد.

۹- وقتی قبر مطهر را مشاهده کرد. بیش از قرائت زیارت، تکبیر بگوید. در روایت آمده است که هر کس در پیشگاه امام، با ذکر تکبیر «لا اله الا الله وحده لا شریک له» را بگوید، برای او رضوان اکبر نوشته می شود.

۱۰- در طول مدت زمانی که در حرم شریف قرار دارد، جداً از کلام بیهوده و صحبت‌های دنیوی - که زشت و مانع رز و ایجاد کننده قساوت قلبی است - پرهیز کند. چرا که این مکانهای مبارک به فرمایش حضرت رب در سوره نور «فی بیوت اذن الله ان ترفع و یذکر فیها اسمہ...» می باشد.

- البته رعایت این نکته در تمام مدت سفر زیارت، ضروری است.

۱۱- در هنگام خواندن زیارت - در صورتی که توانایی داشته باشد - پشت به قبله و رو در روی حرم شریف بایستد (ایستاده زیارت بخواند) و چون زیارت خود را به پایان رسانید، گونه راست خود را به ضریح مطهر بگذارد و با حالت تضرع دعا کند. سپس گونه چپ را

بگذارد و از خدا شفاعت آن بزرگوار را در حق خویش، آرزو کند و آنگاه به سمت سر مطهر برود و رو به قبله قرار بگیرد و دعا کند.

۱۲- زیارت مأثوره (زیارتی که از ناحیه حضرت معصوم (ع) به شیعیان تعلیم داده شده است) را قرائت کند. و سعی نماید زیارت را به طور آهسته بخواند - نه با صدای بلند.

۱۳- نماز زیارت را به جا آورد (حداقل دو رکعت). در خصوص نماز زیارت، شیخ مفید (ره) اضافه می کند که، می توان نماز زیارت پیامبر اکرم (ص) را در هر کجای حرم مطهرش به جا آورد ولی در حرم دیگر ائمه علیهم السلام، بهتر است که نماز زیارت را در بالای سر آن حضرت، به جا آورد. در غیر این صورت، انجام نماز در مسجد حرم نیز جایز است.

۱۴- اگر برای نماز زیارت، کیفیت مخصوصی ذکر نشده باشد، چه خوب است که در رکعت اول نماز، سوره یس و در رکعت دوم آن، سوره الرحمن، تلاوت شود و چون از نماز فارغ شد، برای دین و دنیای خود دعا کند - که اینگونه دعا به اجابت نزدیک تر است.

۱۵- به بیان شیخ شهید (ره) (۱) اگر زائری به حرم مطهر وارد شود در حالی که نماز جماعت منعقد است، لازم است که نماز جماعت را به پا دارد، حتی اگر در حین زیارت می باشد، می بایست بطور موقت، زیارت خود را قطع کند و نماز جماعت را بخواند، چرا که انجام زیارت در لحظه نماز جماعت، کراهت دارد و شایسته است که خدمتگزاران حرم شریف نیز مردم را به امر نماز اول وقت و جماعت ترغیب کنند.

۱۶- شیخ شهید (ره) می فرماید که: در ضریح مطهر ائمه (ع) قرآن را تلاوت کنید و آن را به روح مقدس ایشان هدیه نمایید (که البته ثواب این تلاوت به خود خواننده آن نیز عاید می گردد).

۱۷- پس از پایان یافتن زیارت، آن حضرت را با ذکر مأثور و یا غیر آن، وداع کند.

۱۸- به گفته شیخ شهید (ره) اگر بهره کافی از زیارت بردی، برای احترام و ایجاد شو مجدد، بهتر است که با عجله از حرم خارج شوی و اگر زوار بسیار است، زیارت خود را کوتاهتر انجام بده تا دیگران هم موفق به زیارت شوند.

*- محمد ابن مکی بن حامد... عاملی، ملقب به شمس الدین و معروف به شهید اول، از علمای بزرگ امامیه است که در سال ۷۸۶ هـ. ش شهید شد. مشهورترین تألیف وی در فقه، کتاب «لمعه» است.

خلاصی از سه هراس

کامل الزیارات صفحه ۳۰۴ - حضرت امام رضا(ع) فرمود: کسی که مرا در این نقطه دور زیارت کند، روز قیامت در سه وقت نزد او خواهم شد تا از هراس نجاتش دهم: هنگامی که نامه های عمل بدست راست و چپ اشخاص می رسد، هنگامی که می خواهد از پل صراط عبور کند، هنگامی که کارهای نیک و بد او را در ترازوی اعمال می سنجند...

رهایی از دوزخ

فقیه ص ۲۹۸ - امام نهم می فرماید: میان دو کوه طوس کف خاکی است که از بهشت برداشته شده، کسی که بدانجا شود، از آتش دوزخ در امانست.

امالی صدو مجلس ۹۴ - حضرت عبدالعظیم از امام جواد(ع) نقل می کند: هرکس پدر مرا زیارت کند و از باران یا سرما یا گرما رنج ببیند خدای پیکرش را بر آتش دوزخ حرام کند.

همان کتاب ص ۲۹۹ - رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: پاره ای از تن من در سرزمین خراسان مدفون خواهد شد، هر مؤمنی او را زیارت کند، خدای بهشت را بر او واجب گرداند و پیکرش را بر آتش دوزخ حرام سازد.

مانند زیارت رسول خدا(ص)

فقیه ص ۲۹۹ - امام رضا علیه السلام فرمود: در خراسان زمینی است که زمانی فرودگاه فرشتگان گردد، دسته ای از آسمان فرود آیند و دسته ای بالا روند، تا زمانی که صور دمیده شود. عرض شد یابن رسول الله کدام زمین است؟ فرمود: در طوس می باشد و بخدا باغیست از باغهای بهشت. کسی که مرا در آنجا زیارت کند مانند کسی است که

رسول خدا(ص) را زیارت کرده و خدای برای او ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره مقبوله بنویسد و من و پدرانم در روز رستخیز شفیع او خواهیم بود...

عیون اخبار الرضا باب ۶۵ - امام هفتم علیه السلام می فرماید: فرزندم علی ظالمانه با زهر کشته خواهد شد و در طوس در کنار هرون مدفون خواهد شد. کسی که او را زیارت کند مانند کسی است که رسول خدا را زیارت کرده است.

شرط ثواب

فقیه، ص ۲۹۸ - امام صادق(ع) می فرماید: نواده ای از من در خاک خراسان در شهری که طوسش نامند، کشته خواهد شد، کسی که او را زیارت کند، در صورتی که اعتراف به حق او داشته باشد، خودم دست او را در روز قیامت خواهم گرفت، و داخل بهشتش خواهم نمود، اگر چه گناهان بزرگ هم داشته باشد.

راوی می پرسد: اعتراف به حق او یعنی چه؟

امام می فرماید: یعنی بداند که او امامیست که اطاعتش واجب و لازم است، غریب است و شهید است، کسی که او را زیارت کند در صورتی که به حق او معترف باشد، خدای عزوجل، اجر هفتاد شهید، از شهیدانی که در رکاب رسول خدا(ص) شهید شده اند به وی می دهد.

زیارت امام رضا(ع)

مرحوم علامه مجلسی در جلد ۱۰۲

روی العلامة المجلسی فی جلد ۱۰۲

بحار الانوار صفحه ۴۹ و مرحوم شیخ صدوق

البحار الانوار، صفحه ۴۹ والصدوق فی در عیون اخبار الرضا جلد ۲ صفحه ۲۷۰ از عیون الاخبار الرضا، جلد ۲، صفحه ۲۷۰ عن الصقر امام هادی((علیه السلام)) نقل کرده که فرمود: هر کس

بن دلف قال: سمعت سیّدی علی بن محمّد بن علیّ الرضا ((علیه السلام)) حاجتی داشته باشد غسل زیارت کرده و یقول: من کانت له الی الله عزّوجلّ حاجة فلیزر جدّم امام رضا ((علیه السلام)) را زیارت کند و در قبر جدّی الرضا ((علیه السلام)) بطوس و هو علی غسل و لیصلّ قسمت بالای سر حضرت دو رکعت نماز عند رأسه رکعتین و لیسأل الله بجای آورده و در قنوت نماز، حوایج خود را تعالی حاجته فی قنوته فائز بخواهد، خداوند حاجت او را خواهد داد یستجیب له ما لم یسأل مگر اینکه چیز گناه و یا قطع رحم از خدا فی مآثم او قطیعة رحم فأنّ بخواهد زیرا حرم مطهر آن حضرت باغی از موضع قبره لبقعة من بقاع باغهای بهشت است و هر مؤمنی او را الجنّه لا یزورها مؤمن الا اعتقه در آن مکان مقدس زیارت کند، الله تعالی من النار خداوند او را از آتش دوزخ نجات داده و ادخله دار القرار وارد بهشت خواهد نمود.